

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Shod kranjskih trgovcev in obrtnikov.

„Slovenec“ je v silnem strahu zaradi shoda kranjskih trgovcev in obrtnikov. Na deželi vre, zlasti v krajih, koder vsled cerkvene propagande propadata trgovina in obrtnost, in „Slovenec“ ima torej obilo vzrokov, da se trese, saj nam shod ne poda samo slike o delovanju konsumnih društev in sploh klerikalne gospodarske organizacije, nego vstvari tudi samostojno organizacijo trgovcev in obrtnikov, s katero se bodeta ta dva velevažna faktorja ubranila klerikalnih naklepov.

„Slovenec“ ne ve shodu in nameri kranjskih trgovcev in obrtnikov ničesar pametnega ugovarjati, zato pa nastavlja trgovcem in obrtnikom svoj revolver na prsa in jim grozi z bojem na življenje in smrt, ako se shoda udeležijo.

Te grožnje so samo dokaz klerikalne jeze, ker se je trgovski in obrtni stan začel naposled gibati in se braniti tistih, ki ga hočejo ubiti. „Slovenec“ divjanje zavednih trgovcev ne bo oplašilo, nego jih mora še vzpodbujati k resnemu delu. Ako bi krepka organizacija trgovcev in obrtnikov ne obetala sadu, ako bi od nje ne bilo pričakovati izdatne obrambe trgovskih in obrtnih interesov, ali bi se je klerikalci tako bali, da se strahu kar tresejo? Gotovo ne! Katoliški revolver, grožnja, da pojde ves cerkveni aparat v boj proti trgovcem in obrtnikom, ako ne vpognejo svoje glave pod klerikalni jarem, kaže najbolje, kako dobro spoznavajo klerikalci pomen trgovske in obrtne organizacije, kako uvidevajo, da ta organizacija omeji njihovo pogubno počenjanje na gospodarskem polju in mu naredi tudi konec.

V „Slovenec“ ponedeljski notici proti shodu trgovcev in obrtnikov se naglašja, da je klerikalna organizacija osnovana na zakoniti podlagi, in se zato le osmeši, kdor

kliče oblastvo proti nji na pomoč, češ, osrednja vlada ji je naklonjena, kar kaže izdaten dar 2000 gld. „Gospodarski zvezi“.

Na to „Slovenec“v trditev je treba nekoliko odgovora. Trgovci in obrtniki hočejo pač, naj se zakon o pridobitvenih drugih premeni tako, da se ne bodo njegove pomankljivosti mogle več tako izkoristiti, kakor sedaj. To zahteva tudi ogromna večina poslanske zbornice in mej drugimi zahtevajo tudi nemški krščanski socialisti, ki so v državnem zboru na polna usta priznali, da je tista socialna struja, ki stvarja konsumna društva, naravnost komunistična in protimonarhična in da se ž njo ubija steber socialnega reda in monarhije.

Tako premembo zakona zahtevajo trgovci in obrtniki in ker jej je naklonjena velika večina parlamenta, se prej ali slej tudi doseže. Dokler pa se to ne zgodi, zahtevajo trgovci in obrtniki, da vlada stori svojo dolžnost in ne dopušča več tistega sistematičnega kršenja sedaj veljavnega zakona, kakršno je navadno pri vseh konsumnih društvih. Pri nas je doslej vlada dovoljevala konsumnim društvom, da so počenjala, kar so hotela, in je bila gluha in slepa za vse pritožbe. V tem oziru zahtevajo trgovci in obrtniki, da vlada izpolnjuje svojo dolžnost, a če tega ne bo hotela storiti, jo bode trgovska in obrtna organizacija znala k temu prisiliti.

„Slovenec“ se sklicuje na vladno podporo „Gospodarski zvezi“, češ, to je dokaz, da vlada spoznava dobri upliv klerikalne organizacije na Kranjskem in da odobrava njeno delovanje. Ministerstvo je res dovolilo „Gospodarski zvezi“ 2000 gld. podpore, a dovolilo jo je, ne da bi bilo poučeno o delovanju „Gospodarske zveze“. Pri dovoljevanju državnih podpor je — in naj se gre za še tako malenkostne svote — vedno navada, da zahteva ministerstvo od pristojne deželne vlade, naj o dotičnem društvu, ki prosi podpore, poroča, ali

je podpore vredno ali ne. V slučaju „Gospodarske zveze“ pa se to ni zgodilo, kranjska deželna vlada ni bila nič vprašana. Klerikalni poslanci so najbrž slutili, da dež. vlada kraj najboljše volje ne bo mogla o „Gospodarski zvezi“ ugodno poročati, in so preprečili, da se je vlada vprašala. Ministerstvo je s to podporo storilo veliko napako. Kako pride vlada do tega, da z državnimi sredstvi podpira društva, katera delajo na pogin trgovstva in obrtnosti? Kranjski trgovci in obrtniki protestujejo z vso odločnostjo proti temu, toliko bolj, ker je „Gospodarska zveza“ v najnovejšem času začela sama kupčevati z umetnimi gnojili, kar je v direktnem nasprotju z njenimi pravili.

V očigled takim nečuvanim razmeram, v očigled takemu sistematičnemu kršenju veljavnih zakonov ne preostaja trgovcem druga pot, kakor da se združijo v krepko falango v obrambo svoje eksistence in v ohranitev prepotrebne trgovske in obrtne stan na Kranjskem.

Torej na shod dne 6. aprila vsi kakor jeden mož, in zmagala bode poštna in pravična stvar!

Učiteljske želje.

Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani je deželnemu odboru predložilo peticijo, s katero opozarja deželni zbor hvalečno priznavajoč, kar je storil za učiteljstvo, na one nedostatke v pravnih razmerah kranjskega učiteljstva, spričo katerih trpi učiteljski stan krivico, in katerih odprava bi ne povzročila deželi naši nepremagljivih denarnih žrtev. Razmere, ki so nujno potrebne preuredbe, so po tej peticiji naslednje:

I. **Petletnice.** Delovanju učiteljstva in njegovemu ugledu popolnoma neprimerne so petletnice. Po dosedaj veljavnih določbah

so odmerjene po 40 gld., to je mesečno po 3 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr.

Po petletnem delovanju, ki mora biti v popolno zadovoljstvo predstojnikov, se pripozna učitelju in učiteljici 3 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr. več plače kakor prej! Znano je, da vsak uslužbenec, bodisi katerega koli stanu, avanzuje v teku petih let gotovo za več nego za 40 gld. Celu vsakemu rokodelskemu pomočniku se izboljša plača v teku petih let gotovo za večji znesek kakor kranjskemu učiteljstvu.

V nobenem razmerju pa niso učiteljske petletnice z onimi državnimi uradnikov XI, X in IX. plačilnega razreda. Visoki deželni zbor bi izvršil le svojo sveto dolžnost, da pripozna kranjskemu učiteljstvu, katerega uspešno delavnost pripoznavajo vselej in povsod petletnice po sto goldinarjev.

II. **Aktivitetne doklade.** Po regulaciji uradniških plač je razlika med plačami učiteljstva in med plačami državnih uradnikov XI, X in IX. plačilnega razreda še večja nego je bila prej. Ob boljših uradniških plačah se je po nekaterih krajih dvignila tudi draginja, ki jo čuti zlasti učiteljstvo jako bridko in ki pritiska nanj z neprebitno silo.

Ker stremi in z vsemi silami deluje vse avstrijsko učiteljstvo na to, da se njegove plače vzporedijo plačam državnih uradnikov XI, X in IX. plačilnega razreda in da se vsaj deloma paralelizujejo dohodki učiteljstva z onimi državnimi uslužbencev zadnjih treh plačilnih razredov do časa, ko bodo tudi plače vsega avstrijskega učiteljstva urejene enako plačam državnih uradnikov že večkrat imenovanih treh plačilnih razredov, naj dovoli visoki deželni zbor štajerski vsemu kranjskemu učiteljstvu aktivitetne doklade po sto goldinarjev na leto.

III. **Pokojninski zakon.** V vis. dež. zbornici se je že poudarjala potreba preuredbe pokojninskega zakona. Njegova določila prejemkov vdov in sirot so tako malenkostna, da nikakor ne zadostujejo v

LISTEK.

Slovensko gledališče.

Prešernov večer dne 20. t. l.

Predstavo v ponedeljek zvečer je predredila intendant slovenskega gledališča v korist Prešernovega spomeniku, ki ga bodo postavili v Ljubljani prvaku slovenskih pesnikov.

To je jako častno za vodstvo slovenskega gledališča!

Prva točka vzporeda, ki je obsedal razen te in zadnje točke zgolj naših književnikov in skladateljev proizvode, ki so jih ustvarili v proslavo imena velikana Prešerna, je bila overture k Foersterjevi operi „Gorenjski slavček“. Vojaški orkester je igral pod večjim vodstvom g. kapelnika Beniška to prelepo, bogato instrumentirano, življenja kipečo skladbo jako točno in izrazovito ter je zbudil mej poslušalstvom mnogo glasnega priznanja.

Potem so igrali Josipa Stritarja dramatiško pesem „Prešernov god v Eliziju“. Zdravega, pristno „ribniškega“ humorja polna Stritarjeva pesem je dosegla šele na odru — lepo uprizorjena in igrana — polno veljavo. Može, ki so temeljni kameni naši kulturni zgodovini, so stali in

govorili pred nami. Videli smo Prešerna (g. Inemann) in slavne može, ki so mu prišli častit za god: Vodnika (g. Verovšek), Trubarja (g. Housa), Cojza (g. Danilo), Linhart (g. Fedyczkowski), Čopa (g. Deyl), Kopitarja (gosp. Orehek) in Metelka (g. Lovšina) A klanjat so se mu prišli tudi prvaki drugih narodov: Goethe (g. Polašek), Homer (g. Puš) in Petrarca (g. Mihajlovič). Vodnik — oče slovenske pesmi — je imel prvi besedo. Potem so stopali k Prešernu drugi in mu častitali v duhovitih in dovtipnih besedah. Prav razposajeno so jo potlej rezali častiti naši može ob dobrem „dolenjcu“ in klobasah v „nebeški slavi“. Zabavali so se izborni, in ž njimi se je zabavalo tudi občinstvo, ki se je prav srčno smejalo neprisiljenemu Stritarjevemu humorju. Eno napako ima pa venderle ta njegova pesem — prekratka je! G. igralci, ki so imeli izborne maske, (maskiral jih je g. Housa), so imenitno pogodili in izvršili svoje uloge. Ugajali so nam vsi, zlasti pa g. Inemann in Lovšin. Ko je pala zavesa, je občinstvo navdušeno in dolgo trajno ploskalo.

Gosp. Noll je potem zapel tri samospeve, ki so složeni na Prešernove besede. Pel je s čutom, s svežim in krepkim glasom Kamila Maška „Nezakonsko mater“ in „Kam?“ ter Fr. S. Vilharjevega

„Mornarja“. Petje je spremljal na klavirju g. Benišek.

Dramatični prizor iz Prešernovega življenja „Prešeren v gostilni „Pri zlatem grozdu“, ki ga je spisal Anton Aškerc, se vrši leta 1847. in ni nikaka prigodna pesem, nego je resno delo, polno sarkazna in ironije, ki ima stalno literarno vrednost. Aškerc ga je spisal, da pokaže razliko mej pesnikom in človekom. Izletniki, filisterska meščanska družba, se vrne s Šmarne gore ter krene mejpotoma v gostilnico „Pri zlatem grozdu“, da se okrepeča in počije od pota. Na mizi leže „Novice“ in „Čebelica“, in ko jim prinese krčmar Prešernove pesmi, ki so tedaj izšle, se začne družba razgovarjati o pesnikih in seveda tudi o Prešernu, ki baš tedaj vstopi v drugo sobo in kjer neopažen posluša to zabavljanje in kritikovanje. „Kaj prav za prav so vsi pesniki?“ vpraša kontrolor Strah (g. Verovšek) in odgovarja sam: „Ljudje ko mi! Nič več in pa nič manj!“ A meščan Uličar (g. Orehek) in literat Črv (g. Danilo) povesta še več, to namreč, da so vsi pesniki — pijanci, in pijanec je tudi naš Prešeren, pijanec in zaljubljenec — nič več in pa nič manj!

„I, v čem se razločujejo od nas? Lepo vas prosim, v čem, povejte v čem?“

Prešeren ni mogel dlje mirno poslu-

šati... Vstopi s kozarcem vina v roki iz druge sobe. Ironičen posmeh se mu giblje na ustnih. Govori krepko in gladko s sarkastičnim akcentom:

— — — — —
Vi iščete razlike tam mej nami,
kjer prav za prav razlike ni nikake!
In to je pač nesporazumljenje,
izvirajoče iz nejasnih pojmov!
Ljudje smo vsi. — — — — —

— — — — —
In ker sem človek,
nič mi ni tuje, kar človeško je!

— — — — —
In kje razlika bila bi med nami?
Razlika je, prijatelji, pa kakšna?
Ko vi izpili ste požirek zadnji
iz kupice, ki zove se življenje,
povezne smrt to prazno kupico —
in nihče več ne vpraša, kaj ste pili,
s čim bila je napolnjena posoda... — — — — —

— — — — —
A mi „poetje“ in umetniki —
mi pa smo norci predkritosrčni.
Mi vse povemo, kaj smo kdaj užili,
mi vse povemo, kaj smo pretrpeli!
Življenje svoje vlivamo mi v pesmi... — — — — —

— — — — —
In radovednim soljudem v zabavo
in pa spomin pikanten za seboj
zanamcem in rojakom svojim ljubim
zapuščamo mi norci, mi poetje,
„zaljubljeni“ in pa... in pa „pijanci“
to srce svoje v poezijah svojih!
Vi modrijani ste, a mi smo norci!
In to razlika je med nami vsa — — — — —

(Konec prih.)

pokritje najnujnejših življenjskih potreb vdovljene učiteljeve žene in nje otrok. In tu je treba od pomoči, kar stori visoki deželni zbor najlože s tem, da določi za pokojnino vdov eksistenčni minimum 500 gl. in za vsakega otroka po 100 gl., ali če uredi pokojninski zakon, ki določa prejemke vdov in sirot, enako določilom pokojninskega zakona za državnih uradnikov vdove in sirote XI, X in IX. plačilnega razreda.

Takisto krivična so določila pokojninskega zakona za učitelje. Po tem zakonu se odmerja pokojnina od pet do pet let, tako da ne štejejo na pr. onemu, ki služi 39 let vseh 39 let, temveč le 35 let — ostala štiri leta ne veljajo nič! To je očitna krivica, ki jo je treba poravnati s tem, da bodo veljala pri odmerjanju pokojnine vsa leta.

Pravično in temeljito rešitev pokojninskega zakona priporoča podpisano društvo posebno toplo visokemu deželnemu zboru, ker ne bo z njim zagotovljena učitelstvu samo dostojnejša mirovina, temveč mu bo pridobila večjo veljavo in večji ugled v socialnem življenju.

IV. Službena doba. Štiridesetletno službeno dobo naj skrči visoki deželni zbor na petintrideset let.

Učiteljevanja ni nikakor primerjati s poslom drugih stanov, ki zavzemajo v socialnem oziru isto ali enako stopnjo. Učitelj mora dan za dnevom prebiti v zaduhli, z otroci natlačeni sobi, v pokvarjenem, nezdravem zraku. Da deluje uspešno, mora napenjati vse svoje duševne in telesne sile do skrajne meje ves čas svojega službovanja. Prebiti mora mnogo žaljenja in naspotovanja od šoli neprijaznih starišev, a prebiti mu je tudi mnogo jeze spričo početja pokvarjenih otrok. V vedni skrbi je, da ustreza mnogobrojnim zahtevam, ki jih stavijo nanj šolske oblasti in šolski predstojniki. Vrh tega pa se mora boriti za svoj in svojevrsten obstanek. Tako naporno delovanje povzroča nervoznost in iz nje izvirajoče bolezni. V razvedrilo nima ni sredstev ni časa, ker mora po pouku porabljati čas bodisi v popravljanje nalog, bodisi v pisanje uradnih spisov, bodisi v druga opravila, ki mu donajajo kaj postranskega zaslužka. Državna uprava je že davno pripoznala težavo učiteljskega službovanja in zato je c. kr. profesorjem odmerila le tridesetletno službovanje.

Ako je torej temu stanu dovoljen pokoj po tridesetih letih, ga zasluži izvestno tudi ljudsko šolsko učiteljstvo. Saj je proti vsi logiki, da delaj delavec ob slabi plači težje delo kakor drugi ob boljši plači in lažjem poslu, in pamet sama mora razsoditi, da je ljudskošolski učitelj potreben prej počitka nego kdo drugi, saj ni stanu, ki bi moral pri izvrševanju svojih dolžnosti prebiti toliko truda in toliko odgovornosti kakor ljudskošolsko učiteljstvo.

Pa če vse to nič ne velja — humaniteta se mora temu protiviti, da si mora osivel, od službenega napora izmučen učitelj, ki je daroval vse svoje duševne in telesne sile povzdigi šolstva in s tem blaginji domovine, še v visoki starosti služiti vsakdanji kruh s težkim delom, da ne sme biti deležen tolikanj potrebnega in zaslužnega počitka.

Visoki deželni zbor! Statistika nam kaže, da je umrljivost med učiteljstvom izmed vseh stanov največja, in jako nizki so odstotki onih, ki so deležni počitka na večer svojega življenja. Kranjsko učiteljstvo službuje danes s prepričanjem, da malokdo doživi dobo, ko sme in more v pokoj, zakaj naporno in utrudljivo delo mu ne da čakati one starosti, ki jo mora vsak doseči, ako hoče imeti štiridesetletno števnik let za seboj. Zavest pa, da se mora človek enakomerno truditi do zadnjega zdihljeja in da mu ni pričakovati mirnih in vsaj deloma brezskrbnih dni, ne večja veselja do učiteljskega stanu.

V. Leta provizoriškega službovanja. Tudi to je nedostatek v pravnih razmerah kranjskega učiteljstva, da mu ne uštevajo let provizoriškega službovanja v službeni čas. Ta določba je popolnoma neutemeljena in docela krivična.

Zrelostno spričevalo prizna kandidatu in kandidatini popolno usposobljenost, samostojno opravljati učiteljevanje. Na podlagi tega izpričevala imenujejo c. kr. okr. šolski sveti kandidate in kandidatnje učiteljem in učiteljicam — ne kakim učitel-

skim praktikantom in praktikantinjam. Oboji izvršujejo posel mnogokrat samostojno na jednorazrednicah v polno zadovoljnost svojih nadzornikov. In to dobo provizoriškega službovanja morajo dati učitelji in učiteljice povrh itak neizmerno dolgi štiri-desetletni službeni dobi, da služijo v najugodnejšem slučaju dvainštirideset let, ako hočejo uživati celo pokojnino!

Še bridkeje pa občutijo to naredbo oni, ki so delali drugo izkušnjo še pred uvedbo novega ljudskošolskega zakona z dne 25. vel. travna 1868. l., drž. zak. št. 48. Tem se ni takrat mudilo k usposobljenostnemu izpitu, ker niso imeli takrat niti kot definitivni učitelji pravice do pokojnine. Poleg tega pa so tedanje izpraševalne komisije pošiljale čestokrat učitelje, ki so se oglasili k izkušnji, domov, ne da bi jih bile izprašale. In sicer se je to zgodilo, kadar se ni oglasilo zadostno število kandidatov. To trditev bi lahko podprli z imeni še sedaj službujočih učiteljev. Ako je v tedanjih časih napravil učitelj iz oddaljenega kraja pot v Ljubljano, in to ne da bi bil napravil izkušnjo, je moral zaradi znanih tedanjih gmotnih razmer odložiti zopetno potovanje za več let, da si je mej tem časom s stradanjem privarčeval potrebno potnino. Na ta način so izgubili po 7—10 in več službenih let in sedaj morajo brez lastne krivde toliko dlje služiti, da so deležni cele pokojnine. Prav je sicer, da se zahteva od učitelja (oziroma učiteljice) izkušnja učiteljske usposobljenosti, to pa le zato, da ne pusti v nemar svojih nadaljnjih študij, pač pa da se izobrazuje in doseže večjo stopnjo omike in si pridobi več znanja. Nikakor se pa ne sme misliti, da je učiteljevo delovanje zaradi druge izkušnje plodonosnejše kakor pred njo; razložek je le ta, da si je pridobil v daljšem službovanju več prakse.

Ker ne napravlja druga izkušnja učitelja sposobnejšega za učiteljevanje, je ta za šolstvo kot tako brez pomena in ne pride v poštev. Krivično je torej, da se leta pred usposobljenostnim izpitom ne štejejo v službeni čas.

Ako je pa visoki deželni zbor mnenja, da je ravno ta določba oni motor, ki sili učiteljstvo, da ne zanemari svojega nabiranja, naj jo vsaj v toliko izpremeni, da se v službeni čas ne štejejo samo ona leta, ki jih je preslušalo brez drugega izpita po dvehletnem službovanju, ne da bi se zato zadostno opravičilo.

VI. Vojaška leta. Razen tega je okrajšano učiteljstvo v primeri z uradniškim stanom tudi v tem, da se mu ne vštevajo v službeni čas aktivna vojaška leta. Na Kranjskem je do dvajset takih učiteljev, ki so služili tri leta pri vojaki in nekaj mej njimi se je udeležilo tudi okupacije Bosne. Kandidat, ki ga je usoda iztrgala iz študij za tri leta ter ga uvrstila mej vojake, je prišel na službovanje tri leta kasneje kakor njegovi bivši tovariši, ki so sedaj v vsaki zadevi za tri leta pred njim. To je posebno čutno sedaj, ko je uveden status. Oni, ki niso bili vojaki, prejemajo tri leta prej višjo plačo kakor oni, ki so zakrivilo samo to, da so imeli krepko telo in zdrave ude, ter da so se morali mučiti za dom in cesarja v vojaški suknji. Ako uživajo državni uradniki to dobroto, da jim vštevajo vojaška leta v službeni čas, gre to po vsi pravici tudi učiteljstvu.

Povsem neopravičen je argument, s katerim se je do sedaj odbijala ta zahteva učiteljstva, češ, da je dotičnik sam kriv, da ni izvršil pred dvajsetim letom svojih študij. Saj je znano, da nismo imeli in tudi še sedaj nimamo tako razvitega šolstva, da bi imela vsaka vas svojo šolo, ter da so marsikateri nadarjenega dečka poslali v šolo šele z 10.—12. letom, ker so šele takrat slučajno zapazili njegov talent. Da je torej prišel dotičnik svoje študije kasneje kakor drugi, ni njegova krivda, pač pa so bile temu vzrok neugodne krajevne šolske razmere.

V Ljubljani, 22. marca.

Vojna proti Lippertu.

Nemški nacionalci na Češkem so začeli novo vojno proti Lippertu, kateri se je radi znanih hujskanj Wolfovcev povsem odtegnil političnemu življenju. Lippert je izdelal svoj čas načrt jezikovnega zakona, radi katerega so ga nacionalci v svojih časopisih, na shodih in končno tudi osebno toliko časa napadali, da je odložil namestniško mesto deželnega maršala za Češko

ter je odložil tudi svoj državnozborni mandat. Ker pa ima Lippert kot nadarjen mož širokega obzora vzlic vsemu še vedno velik ugled, je bil povabljen na sejo nemških zapupnih mož, ki so sestavljali program nemških zahtev za Češko. Lippert je uplival spravlivo ter je baje obvestil vladu o zahtevah čeških Nemcev. S tem je postal — pravita „Bohemia“ in „Ostdeutsche Rundschau“ — izdajalec! Zato zahteva Wolf, da z Lippertom noben pošten Nемец več ne občuje, in da se ga izključi iz vseh društev... In čemu vse to besno sovraštvo? Wolf se menda boji, da bi vlada v svojem jezikovnem zakonu uvažila nemške zahteve ter s tem naredila konac obstrukciji! Brez obstrukcije pa se bo Wolfova slava in moč razpuhtela v nič kakor megla, ko posije na njo solnce!

Trozveza v francoski luči.

Pariški „Événement“ je prinesel o trozvezi znamenit članek, kateri je veleugledni „Mémorial Diplomatique“ ponatisnil v celem obsegu, kar je baje posebnega pomena. V članku, ki je baje sad pomenka z visoko stoječo politično osebo v Avstriji, se naglašja, da so pridobili avstrijski Slovani v isti meri na ugledu in uplivu, v kakoršni so Nemci upliv in ugled izgubili. Na Ogerskem še cenijo trozvezo, toda ogerski upliv na zunanjo politiko celotne države je vsled naraščajoče moči Slovanov, zlasti Čehov, jako majhen. Okoli 24 milijonom Slovanov stoji 19 $\frac{1}{2}$ milijona drugih narodov v Avstriji nasproti. Slovani so nasprotniki, Nemci in Madjari pa bolj ali manj zanesljivi pristaši trozveze. „Veliki bataljoni“ stojé torej na strani Slovanov. Pri tem morajo Ogri še pomisliti, da imajo v svojem kraljestvu mnogo Slovanov, katerih število in upliv raste... Trozveza — tako konča članek — bode torej svoje življenje končala v temi in le malo jih bo jokalo za njo, ki je napravila v resnici več praznega hrupa kot istinite koristi. „Münchener Allgemeine Zeitung“ trdi vsled tega članka, da kopljejo Francozi in Čehi po skupnem načrtu trozvezi grob, ter obžaluje, da ne nastopi proti temu vlada in njeno časopisje.

Bodoči conclave.

Vsled težke bolezni papeža Leona XIII. bavijo se razni časopisi že z vprašanjem, kdo bo bodoči papež, in imenujejo se imena najrazličnejših kardinalov, celo takih, ki so že dolgo mrtvi. Večina dobro informiranih listov je složna v tem, da prinese bodoči conclave veliko iznenadenje, kajti izmed vseh kandidatov za papeško mesto nima nihče posebnih šans. Conclava se udeleži k večjemu 50 kardinalov. 14 kardinalskih mest je izpraznjenih in vzpričo papeževe bolezni ni verjetno, da bi se mogel konzistorij še kdaj sniti. Vesti o neki zaroti kardinalov so navadna izmišljotina. „De Cesare“ piše, da bo naslednik Leonov gotovo Italijan, in da se bo vršil conclave nedvomno v Rimu. Misliti na tujega papeža, ali celo na Američana, je nespametno. Jedini ameriški kardinal je spisal o „poslanstvu Kristusa“ knjigo, radi katere pride pred cerkvene sodnike. Sicer pa tudi mej tujimi kardinali ni nobenega izrednega duha; vsi kardinali so srednje nadarjeni. Najpodjetnejša je francoska skupina, toda glede republike nejedina. Francoski kardinali bodo volili Rampollo, avstro-ogerski Serafina Vannutellija, kateremu so naklonjeni tudi nemški kardinali. Jezujtje so za Rampollo, eventualno za Gottija ali Svampolo. Ta štiri imena se imenujejo največkrat.

Položaj na Filipinih.

Amerikancem se godi slabo. Niti tega ne vedó kolika je nasprotna vojska, kakšne načrte ima in od kod dobiva provijant. Aguinaldo se izogiblje vsaki večji bitki na odprtem polju ter le z manjšimi napadi škoduje Amerikancem, katerih velike čete silno veljajo. Američanski konzul je izjavil, da pač ne upa doživeti konca sedanje vojne. Insurgentje spreminjajo svoje stališče vsak čas. Ameriški generali sodijo, da je ustašev 20—100 000 mož, ki imajo izvrstno orožje ter rabijo brezdimni smodnik. Zarote domačinov so na dnevnem redu; Američani ne zaupajo nikomur več. Vse Filipine so podobne sodu smodnika, okoli katerega gori. Američani so torej jako nervozni. Nasprotniki aneksije filipinskih otokov sila napadajo Mac Kinleya in njega vladu. Vse kaže, da se bo Amerikancem na Filipinih godilo kakor Špancem na Kubi, da bodo imeli le velikansko denarne in človeške žrtve, a vspeha nobenega!

— **Osebnosti.** Sodni pristav v Trstu g. J. T. Gentili je imenovan sodnim tajnikom istotam. Sodni tajnik v Pulju g. Viktor Devetak je premeščen v Gorico, avskultant g. Jurij Corazza pa je imenovan sodnim pristavom v Buzetu. — Cerkovnik v Kranju g. Fran Gabrič je dobil častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

— **Občinski svet** ima v četrtek, dne 23. marca t. l. ob petih popoldne v mestni dvorani svojo izredno sejo. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Fin. odseka poročila: o računskih sklepih mestne hranilnice ljubljanske za l. 1898; o zadnji škontraciji mestne blagajnice; o nasvetu mestnega magistrata, da se naj pri loterijem posojilu nabrana specialna rezerva porabi za napravo nekaterih novih in za popravilo nekaterih starih trotoarjev; o ponudbi vrtnarja Janeza Widerja za odkup nekoliko sveta pod Tivolijem; o ponudbi stavbne tvrdke Faleschini in Schuppler glede odkupa stavbišča ob Bleiweisovi cesti, event. ob podaljšanih Nunskih ulicah; o prošnji „podpornega društva za uboge pravnike na Dunaju“ za podporo; o prošnji „Slov. tesarskega in zidarskega društva v Ljubljani“ za podporo. IV. Stavbnega odseka poročila: o zadevi naprave rampe mesto sedanjih stopnic pred Tivolskim gradom. V. Šolskega odseka poročila: o nakupu kmetijskih orodij, modelov za mestne ljudske šole; o nakupu stenskih zemljevidov „Evrope“ in „Zemlje v poltah“ za mestne ljudske šole; o porabi dotacije za božičnico na mestnem otroškem vrtcu. VI. Kuratorija mestne višje dekliske šole poročilo o porabi dotacije te šole v letu 1898. VII. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročilo: o zakupnih uspehih v l. 1898. VIII. Finančnega odseka poročila: o prošnji nekega mestnega uslužbenca za podporo; o mestne hranilnice vloži glede znižanja obrestne mere za hipotečna in občinska posojila. IX. Regulačnega odseka poročila: o odstopu javnega sveta, kateri je vsled nove zgradbe pridobila Otmar Bambergova hiša; o odstopu javnega sveta, kateri je vsled nove zgradbe pridobila Klementine Pauereje hiša na Sv. Petra nasipu; o ponudbi Josipine Ronnerjeve za odkup njene male hiše na Emonski cesti; o ponudbi Marije in Avgusta Erzin za odkup njune njive v katastralni občini Spodnja Šiška; o prošnji J. C. Roegerja za povišanje priznane odkupnine; o ponudbi Antona Bizjaka za odkup sveta za cesto v Vodmatu; o ponudbi Vincenca Hanselna za odkup njegove hiše v Kolodvorskih ulicah; o ponudbi Antona Požlepa za odkup njegove hiše v Komenskoga ulicah.

— **Novi reformator slovenskega gledališča.** Habemus papam — zaklicali smo, prebravši zadnje tri dopise o slovenskem gledališču v „Edinosti“. Imamo ga — hvala Bogu — novega voditelja slovenskega gledališča, v literaturi in glasbi izučena ter estetiško silno izobražena dramaturga, ki je poklican, pokazati narodu slovenskemu pot do višje izobrazbe in omike. — In kdo je ta nepoznati mož, čegar luč je tako dolgo brlela pod polovnikom? Nihče drugi kakor gospod Ivan Križ. — Kdo je to, bi vprašal jeden ali drugi. Pa kaj osoba! Poslušajmo raji njegove modre nasvete. Gospod Križ je namreč nasprotnik slovenske opere in zahteva, da se popolnem odpravi in namesto nje goji jedino-le drama, v prvi vrsti slovenska, potem pa druga slovenska. — V drami morajo pa sodelovati samo takomenevane domače moči, če prav pred praznimi hišami. Saj ni treba konkurirati z nemškim podjetnikom. Prava škoda, če se prežene slovensko občinstvo v nemško gledališče! Dozdani intendant si sicer ustvarili stalno slovensko opero, ki se lahko meri z večjimi provincijalnimi opernimi gledališči, toda kaj pomaga, če so zgolj nevedneži in estetiško neizobraženi diletantje, kojim je vodstvo gledališča le zabava in šport! Da bi bili ti gospodje intendantji imeli vsaj polovico toliko možgan, kakor jih ima gospod Ivan Križ, pa bi bilo vse dobro. Prav vam je! Namesto da ste žrtvovali toliko časa in denarja, namesto da ste se mučili leta in leta, raji bi bili prepustili vse delo razumnikom in estetiško izobraženim literatom. Vidite, kako se vam sedaj plačuje! Pribrani bi si v zahvalo ljubeznivi kompliment,

da nič ne veste, da ste neizobraženci, in da je bilo vaše večletno, takozvano rodoljubno delovanje le šport in gledališču v pogubo. Vse kar ste doslej storili je le kosmato barbarstvo. Zato bode pa v znamenji idej gospoda Ivana Križa napočila že v bodoči sezoni nova era estetiškega preporeda slovenskega gledališkega občinstva. Toraj na svidenje!

— Domači igralci in igralke prirede v nedeljo, 26. t. m. izvanredno predstavo na korist gospe Danilovi, gđ. Slavčevi, gđ. Ogrinčevi in gg. Danilu, Vetrovški in Lovšinu. Igrala se bo prvič velezanimiva narodna igra v petih dejanjih iz burnega časa kmetiskih krvavih uporov leta 1573. „Za pravdo in srce“, katero je spisal Anton Medved in priobčil v „Domu in Svetu“. Dejanje se vrši na gradu Raki in v okolici ter nastopijo historične osebe, kot so Barbara pl. Bela, grajščakinja na Raki in njen sin Erazem, Janez Krstnik Valvazor, grajščak na Turnu in v Krškem, Štefan Gregorjanec, grajščak v Mokricah in Kristof Ložan, grajščak na Belniku. Medvedova drama ima celo vrsto jako dramatičnih prizorov ter poetičnih mest ter bode zategadelj gotovo privabila čim največ občinstva. Naši domači igralci so zaslužili, da se jim izkaže zahvalnost.

— „Planinskega društva“ večer. V petek, 24. t. m., priredi „Slovensko planinsko društvo“ zadnji družbinski večer v tekoči zimski sezoni. Lokal: restavracija v „Narodnem domu“ na desno. Pričetek ob 8. uri zvečer. Na vzporedju je predavanje gosp. kontrolorja Antona Trstenjaka: „Na najvišjih planinah“ in pa gosp. prof. Franciška Levca: „Kako sem hodil pred 22 leti na Krn.“ Za zabavni del večera skrbel bo oktet pevskega društva „Slavec“. K temu večeru, na katerem se bo tudi razgovarjalo o izletih, katere namerava prirediti „Planinsko društvo“, vabljeni so društveniki in prijatelji društva kot dobro došli gostje.

— Trgovci in konsumna društva. „Slovenec“ je pisal v ponedeljek, da bo za poštene trgovce tudi zanaprej dovolj dela in zaslužka, ako se oklenejo klerikalne organizacije. Lepo ilustracijo te trditve je dobili v Dobrepoljah. Ondotna trgovca Š. in B. sta se bila oklenila klerikalne organizacije, upajoč, da jima duhovščina pusti tudi zanaprej dela in zaslužka. A prevrila sta se. Klerikalna organizacija ju je vzlic temu uničila, in da si nista poprej s trudom in delom nekaj prištedila, bi bila danes na beraški palici. Mislimo, da je ta fakt zadosten odgovor „Slovencu“.

— Sličica iz konsumnega društva. Od nekod se nam piše: Voditelj necega konsumnega društva, ki je — kakor bodi mimogrede omenjeno — duhovnik, zvabil je v pivnico omenjenega društva priletne stariše lepega dekleta. Ko jih je zadostno opijanal, smuknil je tihoma in polagama, kakor pravi narodna pesem, v koč, kjer je bilo dekle samo doma. Ker je dekle čakalo na svoje roditelje, bila so vrata odprta, tako da je voditelj konsumnega društva imel prosti vhod. Mož je že poprej večkrat prihajal v koč in s primernim rekognosciranjem izvohal čumnato, kjer ima deva svoje ležišče. Do tega ležišča pritaval je tudi tisti večer ter postal tako nadležan, da mu je dekle, kakor pravi govornica v fari, iz postelje ušla. Njeno klicanje je privabilo dve priči, ki sta prišli na lice mesta, ko je poparjeni voditelj konsumnega društva klaverno zapuščal kraj svojega brezuspšnega naskoka. Mi bi te lokalne sličice ne objavili, ker živimo neprestano v zavesti, da smo vsi ljudje grešniki, in da se kakor v vsakem drugem stanu tudi mej duhovniki nahajajo bolne ovce. Objavili smo pa vse to zategadelj, ker nam ta dogodbica živo spričuje, da zapeljujejo konsumna društva k pijančenju in k nečistosti. Vsak daljši komentar je nepotreben.

— Iz Postojne se nam piše 21. t. m.: Danes popoldne pripeljala se je nadvojinja Gizela z Bavarskega incognito v spremstvu dveh dam na tukajšno postajo. Zaradi slabega vremena in ker ni bil prihod nič naznanjen, ni bilo nobenega voza pri vlaku. Načelnik postaje telefoniral je hitro po voz in naznanil prihod visokih gostov ravnateljstvu jame. Šele čez tri črt ure odpeljala se je iz postaje v „Grand Hotel“, od koder zopet v jamo in odpotovala ob polu 11. uri zvečer z brzovlakom v Beč. Navzoči so bili gosp. glavar Laschan in šupan Vičić.

— Koncert v Kranju bo v soboto, dne 25. marca t. l. v prostorih Narodne čitalnice in prid godbe prostovoljne požarne brambe s prijaznim sodelovanjem gospe H. Pavšlarjeve, gosp. Ant. Skrivaneka, tamburaškega zbora slov. bralnega društva in čitalniškega pevskega zbora. Vzpored: 1.) V. G.: „Napried!“ Sušačka poputnica. 2.) Ant. Foerster: „Pjevajmo“, moški zbor. 3.) Winiański: Legenda za gosli in glasovir, izvajata gospa H. Pavšlar in gosp. Ant. Skrivanek. 4.) Vj. Klaič: „Svračanje“, izvajajo tamburaši. 5.) Kamilo Mašek: „Strunam“, moški zbor. 6.) V. G. Brož: „Milica“, polka-mazurka, izvajajo tamburaši. 7.) Bériot: „Air varie“, gosli in glasovir, izvajata g. H. Pavšlar in g. Ant. Skrivanek. 8.) Ivan pl. Zajc: „Večer na Savi“, moški zbor. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr. Preplačila se hvaležno vzprejemajo.

— Telovadno društvo „Zagorski Sokol“ bode imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 26. sušca t. l. ob 4. uri popoldne, v prostorih g. Pavla Weinbergerja, z običajnim vzporedom.

— Nesreča. V soboto je kurat Bratina v Gabrijah pri Adovščini delal umetalni ogenj. Pri mešanju raznih tvarin je nastala eksplozija, ki je kuratu odtrgala levo roko in dva prsta desne roke, katere je vrgla skozi dvojno okno na cesto, ter ga sploh znatno poškodovala. Kurata so prepeljali v goriško bolnico.

— Slovenska čitalnica v Gorici priredi 25. marca v svojih prostorih besedo. Na vzporedju je godba, petje in dramatična predstava. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— Posojilnica v Brežicah darovala je za dobrodelne namene od čistega dobička leta 1898: Podpornemu društvu za visokošolce na Dunaju 15 gld., podpornemu društvu za visokošolce v Gradcu 15 gld., dijaški kuhinji v Celju 10 gld., dijaški kuhinji v Mariboru 10 gld., dijaški kuhinji v Ptuj 5 gld., šolski kuhinji v Brežicah 20 gld., družbi sv. Cirila in Metoda 10 gld. Načelstvo je pa darovalo iz svojega zaklada: Za Preširnovo spomenik v Ljubljani 15 gld., godbenemu klubu v Celju 10 gld., Glasbeni Matici v Rudolfovem 5 gld., kat. podpor. društvu v Celju 10 gld., podpornemu zakladu za zadrugo slov. posojilnic 5 gld., „Naši straži“ 5 gld., Kranken-Unterstützungsvereine slav. Hochschüler in Wien 5 gld., skupaj 140 gld.

— Svarilo. Znani agent Silvio Nodari v Vidmu (Udine) na Laškem vabi delavce v amerišanske rudokope in jim obeta plačila od 5 do 7 gld. na dan, češ, da so zadnji čas dobili v Ameriki rube v ogromni meri, tako, da se rabi več tisoč delavcev za več let. To je vse neresnično in ima le namen, ljudi zapeljati, da bi se oglasili pri Nodariju za izseljevanje v Ameriko. Gorje tistemu, ki bi se podal po tej poti v Ameriko. Trpljenje in beda ga čakata, ne pa masten zaslužek, kakor ga obeta Nodari.

— Tatvina? Pri koncertu v „Narodni kavarni“ v nedeljo je bila nekemu visokošolcu odnešena zimska suknja iz rujavega sukna, z rujavo-žametastim ovratnikom in črno-križasto podlago. V žepu suknje so bile zimske rokavice in ključ od veznih vrat. Mogoče bi pa tudi bilo, da je kdo suknjo zamenjal, ali po pomoti vzeti. Dostičnik se prosi, da jo pošlje nazaj v „Narodno kavarno“.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. do 18. marca kaže, da je bilo novorojencev 23 (= 34.15‰), umrlih 22 (= 32.67‰), mej njimi so umrli: za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 12. Mej njimi sta bila tujca 2 (= 9.09‰), iz zavodov 8 (= 36.36‰). Za infekcijskimi boleznimi je obolela, in sicer za vratico 1 oseba.

— Priloga. Današnji številki priložen je cenik trvdke Gričar & Mejač v Ljubljani.

* Berolinski kliniki proti medicinkam. Na črnih deskah v berolinskem vseučilišču, na klinikah in v bolnicah je čitati oster protest proti temu, da se učé dame v družbi moških medicince, češ, da je to škodljivo resnobi študij ter javni morali. Zato zahtevajo kliniki, naj se bavijo dame s svojimi medicinskimi študijami mej seboj, ne pa v njihovi družbi.

* Mož beseda. Aprila meseca preteklega leta je grof Buonacorsi, huzarski kadet na Dunaju, jako nevarno ranil nekega delavca. Grof se je namreč približal

na cesti delavčevi nevesti ter jo je hotel spremiti. Misli, da je sama, toda za njo je šel nje ženin in njegov brat. Grof je takoj postal precej usiljiv, ko ga doide delavec, kateri je hotel braniti svojo nevesto; kadet je takoj potegnil sabljo ter je delavca na glavi jako nevarno ranil. Pri redarstvu se je izkazalo, da Buonacorsi ni imel vsled nekega pregreška več pravice nositi vojaške uniforme. Obsojen je bil radi napada na delavca na jedno leto ječe in plemstvo je izgubil. Toda ko bi bil imel nastopiti svojo kazen, je z Dunaja izginil. Pozneje je došlo iz Španije grofove domovine, pismo, v katerem je poročal Buonacorsi, da mora v vojno proti Ameriki; ako se vrne iz nje, hoče gotovo potem prestati svojo kazen. — Kakor se čuje, se je Buonacorsi te dni res vrnil na Dunaj, da pojde v zapor.

* Ljubavna drama. Mladi muzik Kaplan na Dunaju je ljubil neko dunajsko gospodičino, toda njeni stariši so bili proti zvezi hčerke z muzikom. Te dni pa sta zaljubljenca ubežala v Wiesbaden ter se nastanila v ondotnem hôtelu. Stariši pa so zvedeli kje sta; prišli so torej in odveli — vzlic vsem prošnjam — hčerko seboj. Kaplan se je vsled tega pričó starišev in obupanega dekleta ustrelil v prsa.

* S čim se bavi kitajski cesar. Kakor znano, je kitajska cesarica vdova s silo pregnala mladega cesarja, ker je hotela sama vladati. Dolgo ni nihče vedel, kje biva pregnani cesar in jeli še sploh živ; sedaj pa se je zvedelo, da je zaprt na nekem otoku. V začetku je bil bajе vsled svoje žalostne osode jako nesrečen, a potolažil se je in zdaj se po cele dneve zabava z dresiranjem opic in koz. Zares, uprav kraljevska zabava! Morda bo imel kitajski cesar z dresiranjem opic več uspehov, kakor jih je imel s svojim vladanjem!

* Grozen požar. V New-Yorku je zgorel velikanski „Windsor-hôtel“. Ko je šla mimo hôtela neka procesija, se je užgal zastor pri nekem oknu in z neverjetno naglostjo je stal ves hôtél v plamenu. Zgorelo je 40 ljudi. Neka dama je skočila iz V. nadstropja na ulico ter ostala mrtva. Neki mož je skočil skozi okno ter padel nekemu mimoidočemu na glavo. Bila sta oba mrtva. Neka dama je skočila skozi okno, prisedša naravnost iz — kopeli. Skočile so za njo še štiri dame ter se ubile. Vseh ljudi skupaj, ki so bežali pred plameni skozi okno je bilo bajе okoli 100. Požarna bramba je rešila 50 ljudi. Sva kinjo Mac Kinleya tudi pogrešajo. Velikanski hôtél je zgorel v jedni uri do tal. — Listi poročajo danes, da je zgorelo 12 žensk in 2 moška, 34 je ranjencev, 50 do 70 ljudi pa pogrešajo. Posestnik hôtela je zblaznel; njegova žena in hči sta se ubili, ko sta planili skozi okno na ulico.

Književnost.

— Knjige Matice Hrvatske. Matica Hrvatska je ravnokar razposlala svojim članom letošnje knjige. Dobil je vsak devet krasnih knjig, in sicer: 1. Hoič: Slike iz občega zemljopisa (Rusija). Peta knjiga. (399 str.) 2. Rabar: Poviest najnovijega vremena od l. 1815 do l. 1878 (527 str.) 3. Lobmajer: Čovjek i njegovo zdravlje. (190 str.) 4. Nemčić: Izabrana djela. Uredio i uvod napisao Milivoj Šrepić. (404 str.) 5. Sinkiewicz: Pripoviesti. Preveo Ivan Gostiša. (284 str.) 6. Kranjčević: Izabrane pjesme. (244 str.) 7. Tomić J. E.: Zmaj od Bosne. Pripoviest. Drugo izdanje. (196 str.) 8. Mulabdić: Zelene busenje. Pripoviest. (244 str.) 9. Lesković: Sjene ljubavi. Pripoviest. (124 str.) Dalje je izdala Matica letos še dve knjigi, katere dobe člani po znižani ceni: 10. Ksenofon: Izabrani spisi. Dio prvi (Kirupedija). Preveo i uvodom popretio Stj. Levč. (255 str.) Za Matične članе cena 1 gld. 11. Šrepić: Rimska književnost i latinski jezik. (147 str.) Za Matične članе cena 60 kr. Skoraj se bode razposlala še dvanajsta knjiga: 12. Hrvatske narodne pjesme. Dio prvi Junačke pjesme (Muhamedovske). Knjiga treća. Uredio dr. Luka Marjanović. (Cena za članе 1 gld. 50 kr.)

Telefonična in brzojavna poročila.

Deželni zbori in državni zbor. Dunaj 22. marca. Vlada se je odločila, da sklíče tirolski, goriški, tr-

žaški in istrski dež. zbor šele po Veliki noči. S tem odpadejo vse kombinacije, da se državni zbor snide že koncem meseca aprila.

Wolf proti dinastiji.

Dunaj 22. marca. Sinoči so imeli nemški radikali v četrtem dunajskem okraju shod, na katerem je Wolf napadal dinastijo, vsled česar je bil shod razpuščen.

800.000 gld. v nevarnosti.

Dunaj 22. marca. Posestnik tukajšnjega koloseja je prišel v denarne stiske in utegne napovedati bankerot. Na njegovo hišo mu je kranjska hranilnica posodila 800.000 gld.

Proti § 14.

Gradec 22. marca. Klub nemškoliberalnih deželnozborskih poslancev je sklenil, v prvi seji po Veliki noči nasvetovati protest proti porabi § 14. in se radi skupnega postopanja dogovoriti z nemškimi nacionalci.

Celovec 22. marca. Nemški nacionalci so v današnji seji deželnega zbora stavili predlog, naj dež. zbor protestira proti porabi § 14. Dež. predsednik je izjavil, da bi s tem dež. zbor prekoračil svoj delokrog, a vzlic tej izjavi pride predlog na dnevni red prihodnje seje.

Jezikovni zakon.

Praga 22. marca. „Narodni Listy“ poročajo, da je neosnovana govornica, da je zadnji ministerski svet že odobrila načrt jezikovnega zakona.

Apponyi in Cislitvanska.

Budimpešta 22. marca. Vodja madjarske narodne stranke izjavil je v pogovoru z urednikom „Daily Chronicle“ in na vprašanje, če bodo Madjari uplivali na korist cislitvanskih Nemcev, da so razmere danes vse drugačne kakor so bile l. 1871, ko je Andrassy strmoglavil Hohenwarta, da so Nemci izgubili hegemonijo, in da mej seboj nimajo nobene policične kapacitete, vsled česar se Madjari ne bodo zanje zanimali.

Narodno gospodarstvo.

— Državne železnice. Pri XVII. srečkanju prioritentnih obligacij I. izdaje in pri XXI. srečkanju prioritentnih obligacij II. izdaje Prve ogersko-gališke železnice, vršivšem se o navzočnosti c. kr. notarja dne 1. marca so bile z vzdigovanjem serij izžrebane: prioritentnih obligacij I. emisije številke 29501 do 29851, to je 331 komadov. prioritentnih obligacij II. emisije številke 2119 do 2249, to je 131 komadov. Nominalna vrednost teh izžrebanih prioritentnih obligacij se izplača, in sicer I. emisije od 1. septembra 1899, II. emisije od 1. julija 1899 in je pri tem oddati originalne obligacije z vsemi, k njim spadajočimi, po tem trminu zapadajočimi kuponi S 1. septembrom, oziroma s 1. julijem 1899 preneha nadaljnje obrestovanje teh obligacij in se od zneska, kateri se zanje izplača, odbije vrednost tistih kuponov, kateri po tem trminu zapadejo, a se niso izročili blagajni. Od prejšnjih srečkanj še niso dvignjeni zneski za naslednje izžrebane obligacije: Prioritentnih obligacij I. emisije številke: 5225, 18657, 18658, 18659, 21000, 52001, 52002, 52003, 52004, 52005, 52037, 52038, 52046, 52047, 52048, 52076, 52100, 52168, 52172, 52173, 52174, 52175, 52176, 52177, 52178, 52179, 52180, 52181, 52182, 52215, 52216, 52246, 52256, 53002, 53010, 53011, 53012, 53013, 53014, 53019, 53020, 53022, 53023, 53025, 53030, 53036, 53037, 53038, 53039, 53042, 53145, 53149, 53150, 53162, 53173, 53174, 53175, 53176, 53177, 53178, 53179, 53189, 53202, 53203, 53204, 53223, 53224, 53225, 53226, 53251, 53252, 53253, 53254, 53255, 53258, 53259, 53260, 53267, 53268, 53269, 53270, 53271, 53272, 53273, 53274, 53275, 53276, 53277, 53278, 53279, 53280, 53281, 53282, 53283, 53284, 53285, 53286, 53293, 53297, 53311, 53312, 53317, 53320, 53321, 53322, 53327, 53328, 55237, 55238, 55247, 55249, 55250, 55275, 55301, 55343, 55344, 55346, 55347, 55350, 55449, 55551, 55671, 55692, 55707, 55708, 55709, 55710, 56675, 56720, 56721, 56722, 56723, 56728, 56733, 56737, 56768, 56772, 56803, 56804, 56805, 56806, 56807, 56821, 56824, 71027, 71077, 71101, 71111, 71112, 71138, 71221, 93517, 93541, 93570, 93626, 93627. Prioritentnih obligacij II. emisije številke: 2016, 2017, 2018, 2020, 2021, 2022, 2065, 2071, 2072, 2093, 4012, 4031, 4032, 4047, 5101, 5134, 5135, 5136, 5150, 5194, 13553, 13565, 13566, 13567, 13568, 13569, 13570, 13571, 13572, 13573, 13574, 13575.

Darila.

Uredništvo našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Slavna Savinjska posojilnica v Zalcu 40 K. — G. Mimica Kramaršič-Ravnikarjeva v Radečah pri Zid. mostu 8. pošiljatev iz nabiralnika v hiši starišev 10 K. — G. Julij pl. Maier v Dolu nabral v veseli družbi omizja 3 K 80 vin. — Skupaj 53 K 80 vin. — Živeli vsi rodoljubni darovalci!

Za Prešernov spomenik: Sl. Savinjska posojilnica v Zalcu 50 K. — G. Hinko Drugovič, učitelj v Ptujju 28 K kot prebitek komorno-godbenega večera v Narodnem domu. — Skupaj 78 K. — Slava načelstvu narodnega zavoda zavedne Savinjske doline in Ptujskim rodoljubom za darilo. Vivant sequentes!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravnobno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidnitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po pošt-nem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 skatljici se ne pošljeta. 3 (59-4)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 736-9 mm.

Marec	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9. zvečer	727-2	-1-8 sl. szahod		oblačno	
22.	7. zjutraj	732-5	-5-3 sr. svzhod		pol. oblač.	14-2 mm
	2. popol.	732-4	-0-7 sr. svzh.		pol. oblač.	

Srednja včerašnja temperatura -0-9°, normale: 4-6°.

Dunajska borza

dné 22. marca 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	95	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	gld.	85	kr.
Avstrijska zlata renta	120	gld.	10	kr.
Avstrijska kronrska renta 4%	100	gld.	75	kr.
Ogerska zlata renta 4%	119	gld.	80	kr.
Ogerska kronrska renta 4%	97	gld.	70	kr.
Avstro-ogerske bančne delnice	917	gld.	75	kr.
Kreditne delnice	367	gld.	75	kr.
London vista	120	gld.	50	kr.
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	gld.	02 1/2	kr.
20 mark	11	gld.	79	kr.
20 frankov	9	gld.	56	kr.
Italijanski bankovci	44	gld.	30	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	67	kr.

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, izurjen, želi spremeniti službo v Ljubljani ali na deželi. Ponudbe vzprejema upravištvo „Slov. Naroda“ pod „A. J.“. (553-1)

Šentjanski premog v kosih

50 kg. **48** krajc.

10 vreč skupaj po 48 krajc., v Ljubljani vsakemu na dom stavljen. Večje množine po dogovoru in še ceneje priporoča (541-2)

Anton Gerkman.

Naročila prosijo se za sedaj ná-me, Marijin trg št. 1, II. nadstropje, ali po telefonski št. 32. Moji razpečevalci po mestu nosijo rudeče čepice.

Učenec

se vzprejme pri tvrdki

Konrad Šumi & Co.

(525-3)

„Pri novi tovarni“.



Otročje vozičke

priloga po najnižji ceni

J. J. Naglas

Ljubljana

Turjaški trg št. 7.

Gotovo pomagajo

splošno priznane (1550-9)

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete

pri pomankanju teka, železnih bolečinah in slabem, pokvarjenem želodcu. Pristne v zavojčkih po 20 kr. se dobivajo v lekarni. pri slatem orlu; pri železnem mostu in pri U. pl. Trnkocny-ju v Ljubljani.

Spretno

blagajničarico

slovenskega in nemškega jezika ter račun-stva zmožno, sprejme takoj (545-2)

Jakob Zalaznik, Stari trg št. 21.

Firm. 72.

Posam. II. 29.

Razglas.

Pri c. kr. deželni kot trgovinski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis firme: (552)

„Josef Jaklič“

za trgovino z mešanim blagom in Jožefa Jaklič-a, trgovca v Šmartnem pri Litiji, kot imetelja te firme v register za posamezne firme.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani oddelek III, dné 17. marca 1899.

Takoj se proda ali dá v najem

lepa hiša

z dobro obiskano gostilnico, ki je blizu Borovlj, torej pripravna za vsako obrt. Ima tudi prostorno gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju; polja in gozda je vkup okoli 58 oralov. Ugodni kupni in plačilni pogoji.

Več pove Alojs Antonič v Borovljah (Ferlach) na Koroškem. (540-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezernu, Inomost, Bregenc, Curbh, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezernu, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 5. uri 10 m. (1)

Odhkovan na razstavih: Velike Mežirice, Holešov, Prostejevo, Prerovo, Tišnov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za vsako priliko!

Češki križanski spocialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnena, pavolnatega in damastnega blaga v Prostějevem na Moravi

priloga lastne tkalne izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: cele platne domače in beleo platno vseh širokosti in finosti, platno za platno do 24 cm., damaste, gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 12 in 24 oseb, otirače, platne in pavolnat kanefas, robce, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za siuke, oksford, krizet, oblečni pralni kefir in šotako blago za damske obleke, platna: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, zastore itd, trilhe, sifon, floridas, kreton, piké, barbant, satin, brilant in itd., itd.

Ugodna darila (1953-34) in potrebe za gospodinjstvo. Lastni izdelki.

Trgovcem se blago ne pošilja. Kot strokovnjak in samozdelovalec lahko najbolje postrežem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje. Naročeno blago pošilja se le po poštne povzetji.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

V soboto, 25. marca 1899

veliki vojaški

KONCERT

v Sokolovi telovadnici

„Narodnega doma“.

Vstopnina 20 kr.

Začetek ob 8. uri.

(551-1)

Ivan Mayr
restavratör.

Gumi-čevlje



elastične

pristine ruske in druge

najboljših izdelkov

pri (538-2)

Ivan Kordik-u
Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14.

Elegantne spomladanske površnike in obleke izdeluje po najnovejši faconi in po primernih cenah Jos. Rojina (493-3) krojač Sv. Petra cesta št. 27.

10letna praksa v Parizu in Londonu.

Na prodaj sta dva stroja

za izdelovanje modrocev in žic

z vso pripravo za svoto 190 gld., potem nov stroj (priprava) za poniklanje.

Stroj ni bil še nikdar v rabi, to pa le radi pomankanja prostora in časa.

Ob enem priporočata slav. občinstvu svojo glavno zalogo mnogovrstnih (492-3)

šivalnih strojev

kakor tudi

amerikanskih dvokoles

„Tor“, svetovnoznanih „Gritzer“, „Record“ in drugih vrst.

Špecerijske stelaže v dobrem stanju se kupijo.

Priporoča se z najodličnejšim spoštovanjem tvrdka

Saunig & Dekleva v Gorici.

(444-3)

Opomba za gostilne, kavarnne in hotelle.

Doering milo SOVO. (444-3)

„Ljubljanski Zvon“ št. 2 leta 1898 kupi upravištvo „Ljubljanskega Zvona“.

Velik pos

rumen, z ovratnico in znamko št. 41 iz leta 1899, se je zatekel. Odda naj se proti dobri nagradi v Metelkovih ulicah št. 7. Sluša na ime „Rom“. Sviri se, kupiti ga. (560-1)

Gostilna

Poljanski trg št. 5

odda se takoj na račun.

Kavcija se zahteva. — Več poizve se ravno tam pri gostilničarju. (539-3)

Oznanilo.

Učenca ali učenko

14 let stare, poštenih starišev, katera sta dovršila vsaj ljudsko šolo, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom (522-2)

Anton de Schiava

trgovec v Cerknici pri Rakeku.

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznano zdravilo in krepilo za bolnike

je v zalogi trgovine (21-67)

Kavčič & Lillog pri „Zlatoregu“.

Št. 8380.

(549-1)

Kleti v najem.

V pritličju poslopja meščanske imovine v Špitalskih ulicah oddati je takoj nekaj kleti v najem.

Pogoje je izvedeti pri mestnem komisarjatu v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta

Ljubljane

dne 18. marca 1899.

Najfinejša vina

iz c. kr. dvorne kleti na Dunaji

razno

velikonočno blago, bonbone, pince

itd. priporoča (402-6)

Rud. Kirbisch

slasničar, Kongresni trg, Ljubljana.

Prilichen nakup!

Došlo je

več popolnoma novih, elegantnih, kratkih

Mignon-klavirjev izbornih v glasu, s petkratno železno preprogo, kakor tudi popolnoma novi

pianino (542-2)

tudi s petletnim jamstvom, katere prodajam po najzadnji ceni 315 gld. z zabojem vred.

Tudi jih izposojam!

Ferd. Dragatin

ubiralec klavirjev, Florijanske ulice št. 50.

Izmej najfinejših toaletnih mil najcenejše in najmilejše. Za umivanje porabno za dame (kakor tudi kot milo za otroke jako priporočljivo). Povsod na prodaj po 30 kr.